N° 5168

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00; franko door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG 3 OKTOBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt boyendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 2 September.

Tijdens de nu afgeloopene konferentie te Stuttgart hebben [illegible] duitsche bladen korrespondenten [illegible] gezonden, die met Argusoogen de beide Keizers zouden bespieden. Wat hebben zij van hunnen togt medegebragt? Niets hoegenaamd buiten het nieuws dat in de stuttgarter bierhuizen is opgegaard. Het was dan te verwachten, dat, welk ook het doel mogt zijn van de ontmoeting der beide Keizers, zij in geen geval hunne besprekingen zouden brengen onder 't bereik van nieuwsgaarders, opdat zij die tot aan de uiteinden der wereld zouden rondtrompetten.

Intusschen, als men kennis neemt van de korrespondentiën, die uit Stuttgart zijn gekomen, dan kan men daaruit opmaken, welke houding naar buiten door de beide Keizers is aangenomen. Men vindt dan wederzijdsche voorkomendheid en hoffelijkheid, maar hoegenaamd geen vertoon van vertrouwelijkheid of intimiteit. Veeleer komt het voor, dat men in de publieke ontmoetingen voorbedachtelijk den schijn zelfs van bijzondere ingenomenheid heeft willen vermijden. Op welken voet men met elkander heeft verkeerd in de geheime gesprekken, kan alleen worden gezegd door die daaraan deel namen.

Er is alzoo geene mogelijkheid om met eenige zekerheid den uitslag van de keizerlijke ontmoeting te bepalen. De diplomatie in Europa is op dat punt even onvermogend als het publiek. En wie iets anders zegt, dan dat hij er niets van weet, verdient geen geloof.

Dat geheimzinnige, dat over de gevolgen dier ontmoeting zweeft, verhoogt in de schatting van het publiek, daarvan de belangrijkheid, omdat ieder overtuigd is, dat beide Keizers elkander niet zijn te gemoet gegaan om wederzijdsche beleefdheidsbetuigingen te wisselen.

Inmiddels is de publieke opinie in de laatste dagen minder bekommerd over de gevolgen van 't geen te Stuttgart heeft plaats gehad. Men hoopt algemeen, dat die gevolgen van vredelievenden aard zullen zijn, en zich weldra zullen openbaren in de algemeene vermindering der staande legers. Dat zou eene waarlijk groote zegen zijn en een zegen voor alle volken van Europa, die niet weinig gebukt gaan onder de zware lasten, veroorzaakt door legers op voet van oorlog gehouden.

Wij hebben in een vorig Nommer de redenen blootgelegd, waarop de verwachting steunt, dat de zamenkomst der Keizers tot bevestiging van den vrede leiden zal. Wij behoeven daarop nu niet terug te komen. Maar wij hebben toen ook gezegd, dat er bij niet weinigen (in de diplomatieke wereld) twijfel bestaat en dat wij de gronden daarvan zouden bespreken. Wij gaan daartoe nu over.

Wij zien in den Ecclesiasticus, dat zalig genoemd wordt de man, die de wet overtreden konde en haar niet overtreden heeft, die kwaad kon doen en er zich van onthouden heeft. Het komt ons voor, dat Rusland en Frankrijk eenigermate in een toestand verkeeren, die hun aanspraak geeft op dergelijken lof, als zij den vrede bewaren.

Welk is de toestand van Europa? Wij stuiten hier weer onmiddellijk op de indische quæstie, die Engeland buiten de mogelijkheid plaatst om zich in Europa als groote mogendheid te doen gelden. Engeland is, voor dit oogenblik althans, als eene mogendheid van minderen rang, en kan in den europeeschen oorlog, zoo hij thans uitbarstte, slechts eene ondergeschikte rol vervullen.

Er blijft dan nog op het vaste land over, vooral Duitschland. Maar van dat Duitschland moet men afzonderen, al de vorstendommen, die Rusland, door huwelijken als anderzins, aan zich heeft verbonden. Dan [illegible] men acht geven op de duitsche koningrijken van [illegible] rang, die onder russisch-franschen invloed [illegible] aan de overheersching van Pruissen en Oostenrijk te ontsnappen, en waarvan bij eene koalitie van Rusland en Frankrijk twee of meerder al ligtelijk zouden zijn te bewegen om met hen gemeene zaak te maken. [illegible] blijven dan nog Pruissen en Oostenrijk. Maar men kent het beginsel: verdeel en heersch. En in allen geval, welke ook de politiek moge zijn, die Pruissen zou aannemen [illegible] tegen een bondgenootschap van Russen en Franschen zijn de twee duitsche groote mogendheden niet bestand zonder Engeland.

Rusland en Frankrijk, als zij te zamen handelen, hebben derhalve thans alle kansen voor zich, om zich op Engeland en Oostenrijk te wreken, als zij 't willen.

Als zij 't niet doen, dan geven zij blijk van grootmoedigheid, die des te grooter is naarmate van de zijde van Rusland en Frankrijk gewigtiger redenen bestaan, om tegen Oostenrijk en Engeland wrevel te voeden.

Het is altijd moeijelijk voor versten en volken, wanneer de gelegenheid zich daartoe aanbiedt, niet in te grijpen op den nabuur tot vergrooting van grondgebied en van magt. Maar als zich daarbij nu nog voegen naijver, afgunst, oude wonden en oude veten, dan wordt het driedubbel moeijelijk om aan de verleiding te wederstaan.

Nu is het openbaar dat Russen en Franschen aan de Engelschen een kwaad hart toedragen. Te midden van het bondgenootschap, dat de Franschen en Engelschen onder eene banier voor Sebastopol had gebragt, was de wrevel der fransche troepen tegen de engelsche medestanders zoo groot, dat alle aanraking met hen bezwaarlijk ging, middelerwijl Russen en Franschen ieder oogenblik op het slagveld zelfs vriendschap maakten. De antipathie tusschen Frankrijk en Engeland is eeuwen oud, bij beide volken zeer populair, en leeft voort in de volksmenigte, als om eenig groot politiek belang de diplomaten elkaar de vrienden-hand geven. Frankrijk heeft zich van oudsher zeer over de Engelschen te beklagen. Alle groote politieken rampen, die het in de laatste tijden heeft geleden, zijn of berokkend door Engeland, of althans onder medewerking van Engeland bezorgd. Zoowel de val van het eerste keizerrijk, als die der Bourbons, en der Orleannen zijn door of in Engeland bewerkt. Al die vernederingen, zoowel die van het slagveld als van het kabinet, heeft Frankrijk moeten verduren zonder wederwraak, totdat zij beide voor Sebastopol waren gelegerd.

De Engelschen hebben de bewustheid dat zij van de Franschen eene kastijding verdiend hebben. En dewijl zij-zelven, als zij de kans klaar hadden, niet zouden nalaten Frankrijk te vernederen, zoo moeten zij in de overtuiging verkeeren, dat Frankrijk doen zal, wat zij-zelven in dergelijke omstandigheden niet zouden nalaten te verrigten. Van daar de vrees, die hen noodzaakt hunne kusten te dekken door eene krijgsmagt, die zij-zelven zoo hoog noodig in Indië achten.

De Russen zijn daarenboven thans nog meer dan de Franschen, tegen de Engelschen vooringenomen. Den oorlog in de Krim wijten zij aan de trouwloosheid der Engelschen, met wie zij meenden zich omtrent de Oost verstaan te hebben. De teleurstelling, toen de Engelschen zich naast Frankrijk schaarden, heeft diepe wonden geslagen. Die wonden zijn niet weinig verergerd en door de wijze waarop de engelsche scheepsmagt in 't Noorden heeft oorlog gevoerd, en door de manier waarop het engelsch kabinet zich tegen den vrede kantte, toen Keizer Napoleon dien aan Rusland aanbood, en door de hekelzucht, waarmede het engelsch goevernement den vrede van Parijs heeft getracht in toepassing te brengen.

Dit alles heeft ten gevolge, dat elke Rus, gelijk elke fransche soldaat, met blijdschap ten oorlog trekken zou.

Er is zelfs meer. Engeland heeft zich op het vasteland door zoo menigvuldig straffeloos gepleegde uitspatting van overmagt dusdanig eene reputatie gemaakt, dat een oorlog van Rusland en Frankrijk tegen Engeland overal populair zou zijn, zoo men niet — en te regt — bevreesd ware voor de gevolgen daarvan, met betrekking tot de duitsche [illegible] mogendheden.

Met betrekking [illegible] staat de quæstie wel niet geheel, maar toch [illegible] anders. Oostenrijk is op het vasteland niet bemind, maar ook niet gehaat, noch [illegible], noch gevreesd. Zelfs de Pruissen, die door een grooten naijver jegens Oostenrijk gedreven worden, en herhaaldelijk naar de duitsche kroon de hand hebben uitgestoken, de Pruissen weten, dat zij zonder Oostenrijk een speelbal worden van de monarchen van het Noorden en van het Zuiden. Pruissen toch, in zijne ellendige positie, is zoomin tegen Frankrijk als tegen Rusland bestand. Het is eene groote mogendheid, die leeft door de kracht van bondgenootschappen, die het slechts tot in zekere mate kan volgen. Uit zucht tot zelfbehoud moet het zijn naijver op zij stellen, zoo dikwerf Oostenrijk een ernstig gevaar bedreigt. Datzelfde is in meerdere of mindere mate van alle duitsche vorsten te zeggen, de kleinere uitgezonderd, die slechts op genade leven. Evenwel, er kunnen zich omstandigheden voordoen, waarin dat besef minder levendig is ten gevolge van bijzondere verhoudingen. In zulken toestand bevindt zich Oostenrijk op dit oogenblik. Rusland en Frankrijk hebben een grooten invloed in de duitsche Staten.

En beide zijn den Oostenrijkers weinig genegen.

Keizer Nikolaas steunde zoo vast op Oostenrijk, toen hij den oosterschen oorlog aanving, dat hij 't zelf bij de berekening zijner plannen niet in aanmerking had genomen. Men begrijpt derhalve de teleurstelling te St.-Petersburg, toen Oostenrijk uit het bondgenootschap van 't Noorden trad, om te gaan in het westersch, en door de bezetting van de vorstendommen de Russen terug drong binnen hunne grenzen, en hen tot den offensieven oorlog, waarin zij waren getreden, den pas afsneed, om ze te beperken binnen een defensieven oorlog. Die stap der Oostenrijkers, waarvan in het westersch deel van Europa het gewigt niet genoeg is gewaardeerd, besliste de kansen van den oorlog. De Russen hebben dat beter gevoeld. Van daar hunne afgekeerdheid van de Oostenrijkers, die zonder vredebreuk, zoozeer tot volslagen vijandschap is overgegaan, dat de Russen naar wraak verlangen. Hun zou de gelegenheid welkom zijn, om Oostenrijk te doen boeten voor het aandeel in den oosterschen oorlog genomen.

De Franschen daarentegen zijn den Oostenrijkers voor de verleende hulp weinig dankbaar geweest. Het volk kan dien steun, die daarenboven zonder *éclat* was, niet waardeeren. Het fransche goevernement had meer gewacht en geëischt.

Men zag de gevolgen daarvan onmiddellijk in de parijsche konferentiën over den vrede. Oostenrijk zat daar schier alleen, Rusland toonde zich [illegible] onverschillig, Engeland daarentegen nu en dan [illegible] schappelijk.

Dat kwam ook gedeeltelijk daarvan, dat volgens het staande traditiën te Weenen en te Parijs, (en die traditiën zijn oud, zoo oud bijna als de beide goevernementen,) Frankrijk en Oostenrijk weinig gemeenschappelijke belangen, veel tegenstrijdige hebben. Frankrijk neigde alzoo naar Rusland, en gevolgelijk Oostenrijk naar Engeland; dewijl beide mogendheden gelijke belangen tegen Rusland hebben te behartigen.

Zoo stond dan Oostenrijk, met de Russen als vijanden tegen zich, vervreemd van de Franschen.

Daarbij komt, dat behalve de oude traditiën, die altijd Oostenrijk en Frankrijk tegenover elkander in rivaliteit hebben geplaatst, de val van het eerste keizerrijk [illegible] Keizer Napoleon vooral is geweten aan hetgeen [illegible] noemd heeft de trouwloosheid van Oostenrijk [illegible] de fransche gelederen overging in die der Russen en Engelschen, zoodra deze de beste kansen voor zich hadden.

En mogt Keizer Napoleon III dit met veel andere gebeurtenissen over het hoofd zien, hetgeen wij niet betwijfelen, dan blijft nog altijd deze steen des aanstoots, dat als al de andere mogendheden, zich de brokkelingen van het eerste keizerrijk hebben toegedeeld, Oostenrijk daarvan niet slechts een aanzienlijk deel heeft genomen, maar vooral ook dat deel, wat aan Frankrijk het meeste hinderlijk is, namelijk Italië.

Daarenboven blijkt voor Frankrijk altijd deze grief onvergetelijk, dat bij de traktaten van Weenen, onder de hoede der oostenrijksche politiek opgesteld, aan alle groote mogendheden belangrijke aanwinsten zijn geschonken, middelerwijl aan de grenzen van Frankrijk heeft ingekrompen binnen de lijn zelfs door Lodewijk XIV getrokken.

Daarom is bij de Franschen altijd nog het denkbeeld populair dat de grenzen moeten worden uitgebreid tot de natuurlijke grenzen. En het kan niet anders, of de fransche Keizer, nu hij gunstige kansen voor zich heeft, om in dezen zin werkzaam te zijn, moet met zulke ge-

dachten worden bestormd.

Wel is waar, de ondervinding heeft het klaarblijkelijk bewezen, Frankrijk behoeft geen natuurlijke grens, noch uitbreiding van grondgebied, om zoo sterk te zijn, als eene mogendheid in Europa. Als de teugels van het bewind te Parijs gevoerd worden door eene krachtige en fiere hand, dan heeft het innerlijke kracht genoeg, om aan twee der grootste en magtigste mogendheden te wederstaan.

Dit zegt de stem der rede. Gelijk diezelfde stem insgelijks Keizer Alexander waarschuwt, dat Ruslands grootheid ligt in de ontwikkeling van binnenlandsche kracht.

Beseffen zij dat, hebben zij genoegzame zelfbeheersching, om hunne hartstogten te doen zwijgen — en wij hopen 't — dan zal op de konferentiën van Stuttgart, de vrede der wereld zijn bevestigd.

Zoo niet, dan weet God alleen wat er gebeuren zal.

Verslagen der sekretarissen van de prezidentschappen Bengalen en Bombay zijn bij de engelsche Regering door middel van den telegraaf ontvangen, en door haar aan de dagbladen medegedeeld. Als men hierbij een telegrafiesch berigt uit Triëst aan de *Morning-Post* voegt, zou men eenige hoop voor de engelsche wapenen te Delhi en het behoud van Agra mogen voeden. Daarentegen ziet het er, in Madras, volgens een uittreksel van de *Bombay-Times*, zwart uit. Uit Madras toch waren eenige regimenten naar Kalkutta gezonden en men ging voort met andere troepen daarhenen in te schepen, toen het 8ste regiment inlandsche kavallerie, op het oogenblik dat het aan boord zou gaan, aan het muiten sloeg. De Sepoys eischten luide dat de oude soldij-reglementen, welke hun voordeeliger waren dan de tegenwoordige, hersteld zouden worden. Men droeg hun verzoek aan den goeverneur voor, die meende te moeten toegeven, en den Sepoys deed weten dat hij in hun eisch toestemde. Zoo als te verwachten was, toonden deze zich daarop stouter en weigerden op te trekken. Men moest ze toen ontwapenen. Hunne paarden werden hun afgenomen en naar Kalkutta gezonden ten behoeve van de pas opgerigte *Yeomary*. De bevolking van Madras vreesde het ergste en nam maatregelen om den opstand, die onvermijdelijk scheen, het hoofd te bieden.

Het berigt dat generaal Wilson Delhi omsingeld zou hebben, kan alleen verklaard worden door de omstandigheid dat de troepen van zijn wapenbroeder Nicholson voor de stad zijn aangekomen, en dat de Sirdar van Puttiala en de radjah van Kerowlee versterkingen gezonden hebben om de Engelschen te ondersteunen. Zoo dit waar is, hoe talrijk zijn dan die versterkingen? Want zoo het ons voortkomt, is met de korpsen van Nicholson en Wilson alleen, nog aan geen omsingelen te denken.

Men zegt dat in de stad verdeeldheid is uitgebroken tusschen de Hindoes en de Mohamedanen. Als dit zoo is wordt de kans op een bemagtiging der stad merkelijk grooter. De heer Anderson, regerings-sekretaris van Bombay, zegt tevens dat de Koning van Delhi, zooals het gerucht wilde, zijn harem naar Rhotuck liet overbrengen. Zou men daaruit mogen afleiden dat hij voor een omsingeling vreesde?

Uit Agra wordt gemeld, dat alles daar goed ging. Het fort had aan geen levensmiddelen behoefte. Het garnizoen was er echter zwak en zag verlangend naar ontzet uit.

Te Nagpoor en Hydeabad was alles rustig, zoo ook in de Punjaub. De muitelingen te Sealkote zijn den 12n door den generaal Nicholson (zijn er twee generaals van dien naam in den Panjaub? Nicholson toch was den 8n reeds voor Delhi, waar zijn troepen den 13n en 15n verwacht werden) aangevallen; een tweede aanval is den 16n tegen hen gerigt, waarbij zij tot den laatsten man verslagen zijn.

De Radjah van Kachemire, Goulab-Sing, is overleden, zoo men zegt ten gevolge van vergiftiging. Hij was een der weinige inlandsche hoofden, welke Engeland trouw gebleven waren en die zijn leger, grootelijks uit Seikhs bestaande, ter beschikking van de Kompagnie had gesteld. Deze krijgslieden welke noch Brahmanisten, noch Muzulmannen zijn, (zoo wij ons niet vergissen, belijden zij de leer van Boudha) hebben bij elke gelegenheid, dat zij met de muiters in aanraking kwamen, bewijzen gegeven van grooten moed en trouw.

Van het lot van generaal Havelock wordt niets gezegd wat niet reeds bekend is. Deze dappere krijgsman moet met 900 man aan 50,000 muitelingen onder aanvoering van Nana-Sahib het hoofd bieden. Hij heeft derhalve tot dusver geen kans dit monster in handen te krijgen. Evenwel schijnt de *Morning-Advertiser* zich reeds zeker te wanen dat Nana-Sahib in handen der Engelschen zal vallen, en geeft een denkbeeld aan, wat men dan met hem te doen hebbe. Wij kunnen ons voorstellen dat de hevige smart en droefheid over de gruwelen in Indië de Engelschen tot razernij brengt, en hebben daar in sommige artikels der dagbladen de bewijzen van gezien. Dat echter [illegible] tot volslagen krankzinnigheid kan overslaan [illegible] het eerst. De *Morning-Advertiser* wil N[illegible] in een ijzeren kooi naar Engeland overvoeren [illegible] *Zoological Gardens*, het *Natura Artis Magistra* van Londen [illegible] stellen. Het is waar dat die tijger tusschen al het verscheidend gedierte geplaatst zou zijn; maar nu wil de *Morning-Advertiser* hem laten kijken voor een kroon de persoon. Het blad berekent dat 50,000 personen gaarne dit monster zullen willen zien, zoodat de opbrengst £ 62.500 zou bedragen voor de wezen en weduwen van zijn slagtoffers.

Wij hebben in de engelsche bladen te veel droevige en bloedige verhalen van den opstand gelezen, om niet een oogenblik, bij wijze van ontspanning, te verwijlen bij zulk een kluchtig plan van wraakneming, waarvan men meenen zou dat Barnum het eerste denkbeeld had opgevat.

Er is deze dagen aan de huizen onzer geloofsgenoten de volgende circulaire rondgebragt, welke wij dringend aan de aandacht onzer milddadige lezers in de hoofdstad aanbevelen:

»Beminde Katholieken!

»Ruim een jaar geleden hebben wij u met het gesticht der Voorzienigheid, destijds op de Lauwriergracht gelegen, bekend gemaakt, en voor die arme en verlaten meisjes beneden de twaalf jaar, welke in genoemd gesticht zijn opgenomen, voor de eerste maal in de kerken uwe liefdadigheid ingeroepen. Dat onze verwachting niet ijdel was, bleek uit de toen gehouden algemeene kollekte, uit de verschillende liefdegiften niet alleen in geld, maar ook in huisraad, kleedingstukken en levensmiddelen, welke ons in den loop des jaars ten behoeve dier kinderen zijn toegezonden. Openlijk betuigt hiervoor het Bestuur der inrigting zijn hartelijken dank en durft, wanneer het u zal medegedeeld hebben, dat inrigting thans in de Elandstraat, in een gebouw, vroeger de *Fransche Tuin* genaamd, overgeplaatst en het getal der kinderen reeds tot 76 geklommen is, op nieuw uwe liefdadigheid inroepen.

»Uwe weldoende hand, beminde Katholieken, wordt bij het vele vragen en geven niet vermoeid. Daar, waar de godsdienst uwe hulp verzoekt, geeft zij met eene onbekrompenheid, die een ieder moet bewonderen. Behoeftige en arme huisgezinnen, zwakken en zieken, ouden van jaren, boetvaardige Magdalena's, allen ontvangen hulp en troost. — Hoe vele godsdienstige inrigtingen, hoe vele kerken, zelfs in ver afgelegene landen, zijn door uwe medehulp niet opgerigt!

»Met vertrouwen durven wij dan, Beminde Katholieken, aan uwe zoo groote liefdadigheid ook deze nog nieuwe inrigting aanbevelen, te meer, daar wij meenen eene bijzondere reden te kunnen aanwijzen, welke voor haar niet minder dan voor eenige andere uwe belangstelling zal opwekken. Het is voor de *onschuld*, de *armoede* en het *ongeluk* te zamen vereenigd in het zwakste geslacht van den teedersten leeftijd, dat wij spreken: het zijn kleine hulpbehoevende kinderen, vele beneden de 5 jaren, door de liefde bijeengebragt en opgenomen door nieuwe moeders, welke, met eene bovennatuurlijke liefde bezield, die kinderen verzorgen, opkweeken en eene Christelijke opvoeding geven. Het is door de *Congregatie der Armen-Zusters van het* GODDELIJK KIND, die van jeugdigen ijver vervuld, aan het gebed en aan de werken van naastenliefde, vooral 't heil van arme kinderen zich toewijden, dat deze kleinen worden verpleegd en opgevoed.

»Met goedkeuring van Zijne Doorluchtige Hoogwaardigheid den Bisschop van Haarlem, wordt deze cirkulaire in de kerken afgelezen en deze inrigting aan de Eerwaarde Heeren Pastoors aanbevolen.

»Wij zullen, beminde Katholieken, er niets bijvoegen, daar de onschuld, de behoefte dier anders verlaten kleinen en uw eigen gevoelig hart deze zaak genoeg zullen bepleiten.

»Hierop vertrouwende, zullen deze en de volgende week, de benoemde kommissarissen van een aanspreker verzeld, uwe liefdegiften komen inzamelen.

»Regenten van voornoemd gesticht,

»AMSTERDAM, H. HOEK.
den 20 *September* 1857. P. J. HESSEVELD."

In de *Utrechtsche Courant* van 30 Sept. protesteert de hoogleeraar G. W. Vreede ernstig tegen »een ongeteekend berigt," in de *Staats-Courant* (ook door de andere bladen overgenomen), »bij hetwelk de minister van Buitenlandsche Zaken ten gevolge van een officieel verzoek ter kennis bragt dat de zoogenaamde St. Helena-medaille zoodra mogelijk zal worden uitgereikt door het fransche gezantschap te 's Hage, en den meest gereeden weg aanwijst om in het bezit daarvan te geraken. De hoogleeraar eindigt zijn artikel aldus:

»Nog koesteren wij eenig vertrouwen, dat zij althans, die weleer gedwongen onder de fransche vanen hebben gestreden, zich aan de uitnoodiging van den minister niet zullen laten gelegen zijn; dat zij, de liefde tot den geboortegrond boven het aanloksel der ijdelheid stellende, het door anderen zoo begeerlijk geacht merk der afgeschudde slavernij zullen versmaden. Ware het anders, moesten wij ons in onze regtmatige verwachting bedrogen zien, wij zouden een treurigen troost vinden in de spotternij van den man, die eens napoleontische heerschappij hier te lande heeft helpen verpletteren. »Het zal een kurieuse festiviteit zijn," zeide Falck (1) van den eersten franschen ridderslag in Holland, »die bekend met de geschiedenis der laatste jaren, zijn oog laat gaan over eene bonte rei, tot zulk een oogmerk bijeengebragt, zal zich bezwaarlijk kunnen onthouden van lagchen of weenen *je ne sais lequel des deux. Pauvre espèce humaine!*""

(1) Brieven bl. 179. (19 Jan. 1807.)

Omtrent het berigt van de inscheping van den Prins van Oranje te Valencia, om naar Nederland terug te keeren, wordt gemeld, dat dit niet zoo moet worden opgevat, dat de Prins regtstreeks de terugreis zou aannemen. Alleen scheen er sprake, dat de *Groningen*, na Z. K. H. den 20n of 21n te Valencia aan boord genomen te hebben, over Port Mahon naar Marseille, in plaats van naar Cagliari (zoo als het oorspronkelijke plan medebragt) zou stevenen. In dat geval zou de reis naar Napels geheel worden opgegeven, of wel het verblijf aldaar van korter duur zijn, dan eerst bepaald was. Deed men daarentegen de haven van Marseille niet aan, dan liet het zich voorzien, dat 's Prinsen verblijf aan het napelsche hof ongeveer acht dagen zou duren. (*U. C.*)

De minister van Financiën heeft ter kennis gebragt, naar aanleiding van art. 7 der wet van 26 April 1852, dat de navolgende kapitalen aanwezig zijn tot verzekering van de verzilvering van het in omloop zijnde bedrag van *f* 10,000,000 in muntbilletten: Inschrijving op het grootboek van nationale schuld: 1°. op het 2½ pCts. grootboek een kapitaal van 18,788,000, naar den koers, aangewezen bij art. 5 der wet, van 50 ten honderd, uitmakende eene waarde van *f* 9,394,000; 2°. op het 3 pCts. grootboek een kapitaal groot *f* 1,010,300, naar den koers, aangewezen bij art. 5 der wet, van 60 ten honderd, uitmakende eene waarde van *f* 606,180. Te zamen *f* 10,000,180.

'S GRAVENHAGE, 2 Okt. Z. M. de Koning is heden morgen ten vijf ure met een extra trein uit deze rezidentie naar het Loo vertrokken.

— De heer Burlage, konsul-generaal van Z. M. den Koning der Nederlanden te New-York, is in deze rezidentie aangekomen en aan het Hôtel *Führi* (Maréchal de Turenne) afgestapt.

— De heer Staatsraad Kommissaris des Konings in Zuidholland heeft eergisteren zijne rondreis naar eenige gemeenten van deze provincie voortgezet en wordt heden avond alhier terug verwacht.

— Heden is bij het Provinciaal Geregtshof in Zuid-Holland, onder voorzitterschap van Mr. [illegible], een aanvang gemaakt met de behandeling der zaak van Sidin en 21 andere beschuldigden (bekend onder den naam van de Maleijers), waarvan wij de akte van beschuldiging eenigen tijd geleden hebben medegedeeld. Zij werden vroegtijdig, uit het huis van burgerlijke en militaire verzekering, in vier rijtuigen gezeten, onder behoorlijk geleide van kavallerie, naar het gebouw van het geregtshof overgebragt. Men weet, dat de advokaat-generaal Mr. François in deze zaak de funktiën van het Openbaar Ministerie waarneemt, terwijl de verdedigers van ambtswege zijn toegevoegd de heeren; Mrs. C. van Bell, A. M. van Stipriaan Luiscius, B. L. Rasch en M. S. Pols. Er zijn door den heer prokureur-generaal veertien getuigen gedagvaard, maar dat getal zal in den loop van de behandeling der zaak, ook door het oproepen van getuigen à décharge, van den kant der verdediging, worden uitgebreid. Er zijn twee personen uitgenoodigd om tot tolken te verstrekken. Het zal wel overbodig zijn, hier bij te voegen, dat de menigte, die zich in de groote zaal van het geregtsgebouw en in den omtrek bevond, buitengewoon groot was, terwijl eene algemeene belangstelling door het publiek aan den dag gelegd werd. De behandeling van de zaak nam een aanvang met de voorlezing van het arrest van verwijzing en de akte van beschuldiging.

GOUDA, 30 Sept. Ter kaasmarkt waren aangevoerd 40,000 ned. ℔ van *f* 22 tot *f* 27 de 50 ned. ℔.

— 1 Okt. De veemarkt was heden met ruimen aanvoer, en werd vlug tot vorige prijzen verkocht, schapen met geringen aanvoer, mede tot vorige prijzen verkocht, varkens met grooten aanvoer, traag verkocht, boter goldt *f* 1,20 a *f* 1,26, weiboter *f* 1 a *f* 1,06.

BREDA, 1 Okt. Door de goede zorg der roomsch-katholieke geestelijken, heeren, regenten en regentessen van het R. K. Weeshuis, binnen de stad onzer inwoning kwam alhier eene School van Liefde tot stand, die aan de leiding van bereidwillige zusters van liefde toevertrouwd, hoe langer hoe meer vooruitgang tot loon van goede en christelijke bedoelingen dagelijks ondervindt. Het gebouw van die school, dat eertijds het roomsch-katholieke weeshuis was, onderging heden ten dage eene groote verfraaijing aan het voorfront, en inwendige gedeelten. De heer Soffers, als architekt, en de heer C. Holterman, als bouwmeester, mr metzelaar en aannemer alhier, verdienen beide lof voor het nu bijna thans voltooide gebouw.

— Zekere Johannes Hanegeer, cirka 80 jaren oud, geälimenteerde in het stedelijk Oudemannenhuis, [illegible] dezer dagen zekere vrouw J. Verweijmer, uit de [illegible] Gampel alhier.

BATAVIA, 8 Augustus. In den vroegen morgen van 26 Julij zijn de expeditionnairen voor Timor geëmbarkeerd; ten half elf ure waren de schepen onder zeil. Twee derzelven, de Landbouw en de Helena Anna, hebben elkander, korten tijd na het vertrek, bij het wenden aan geloopen. De daardoor veroorzaakte schade wordt te Onrust hersteld. De aan boord van de Helena Anna zijnde troepen zijn tijdelijk ontscheept, om de reparatie van het schip af te wachten, die binnen weinig dagen zal zijn hersteld. De Landbouw heeft veel geringer schade gekregen en zal spoedig de reis voortzetten.

— De houding en handelwijze van den pangeran Padoeka, in het laatst van 1855 tot rijksbestierder van Sanggouw verheven, was in den laatsten tijd van eenen zeer dubbelzinnigen aard. Deze pangerang had zich sedert jaren te Belei-Karangan, aan de grens van Sarawak gelegen, opgehouden, een onbepaald gezag over de aldaar gevestigde Chinezen gevoerd, levendigen smokkelhandel gedreven, en zich nagenoeg geheel onafhankelijk gemaakt van den panembahan van Sanggouw. Zijne verheffing tot rijksbestierder bragt mede, dat hij ook zijne woonplaats te Sanggouw moest houden. Evenwel hield hij, niettegenstaande deswege gegeven vermaningen van wege het bestuur, zich meestal te Balei-Karangan op, zocht zich zooveel mogelijk, aan het wettig bestuur te onttrekken, en ging zelfs zoover, dat hij aan gevlugte Chinezen van Loemar, tijdens den opstand aldaar, in Belei-Karangan woonplaats verleende. Deze Chinezen werden echter later door hem aan het bestuur overgeleverd. Naar aanleiding van dit een en ander besloot het bestuur in deze afdeeling eene kleine militaire expeditie naar Balei-Karangan te zenden, om genoemden pangeran daardoor, vermits herhaalde vermaningen niets uitwerkten, tot zijnen pligt terug te brengen. Alvorens dit echter tot uitvoering kwam is de pangeran Padoeka uit eigen beweging te Pontianak afgekomen en, na van het bestuur vergiffenis te hebben verzocht en verkregen, in onderwerping gekomen. De resident zal zich alsnu naar Sanggouw begeven, om met de vorsten des lands, voor de regeling van het bestuur van dat rijk het noodige te verrigten.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 1 Oktober. De *Moniteur* deelt mede, dat de Keizer gisteren in het kamp van Châlons is teruggekeerd.

— De *Moniteur* berigt dat de Keizer den prins Murat naar Berlijn heeft gezonden met een eigenhandigen brief voor den Koning van Pruissen, in antwoord zeker van die, welke hij te Carlsruhe heeft ontvangen. Een ministerieel dagblad uit Berlijn berigt tevens dat in het paleis toebereidselen worden gemaakt voor de ontvangst van hooge personaadjen. Men maakt hieruit al weder de gevolgtrekking dat ook de fransche en pruissische soevereinen een onderhoud met elkander zullen hebben.

— Het gerucht van den dood van Madll. Rachel is in omloop.

— De *Moniteur Vinicole* behelst over de daling der wijnprijzen in het zuidelijk Frankrijk waar de oogst bijna overal afgeloopen is, reeds omstandige mededeelingen. In Berry kosten de witte zoete zoogenaamde Bourruswijnen uit Bourgondië en Beaujolais 28 à 40 fr. het vierendeel; in Herault worden de 700 liters in den wijnberg met 210 à 230 fr. betaald; in de Charente daalden de 912 liters reeds tot op 230 en 210 fr., in het Bourgondische de mid (272 liters) op 140 fr.; in het Loiredal kan men het stuk aldaar (228 liters) voor 50 à 60 fr., in Orleans de witte wijnen voor 70 à 75 fr., in de wijnbergen van de Cher voor 90 fr. de 250 liters, in Nantais de muskadellen voor 31 à 32 fr. de 228 liters bekomen. Ook de *Moniteur* heeft een berigt over den oogst in het zuidwestelijk Frankrijk, waar men den wijn van 1857 tegenover dien van 1811 reeds den vijf-kometen-wijn gedoopt heeft.

STADSNIEUWS.

In de 233ste Staats-Loterij zijn in de 5e Klasse bij de 12e Trekking prijzen van *f* 1000 of daarboven te beurt gevallen aan Nº 12846 *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 1 Oktober.

[illegible] (29 Sept.): G. E. van Doornum, geb. Grenz-[illegible] (30 Sept.): R. van Amerongen, geb. Fedder, Z. [illegible] (28 Sept.): L. Hochheimer, 67 j.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 1 Okt. Belg. leen. 2½ pc. 55 1/16; Obligatiën 4½ pc. [illegible] 3 pc. 37½; Romeinen 5 pc. 97½; Spanje 1½ pc. 25; Binnenl. 3 pc. [illegible]; Nationale 79 [illegible] 5 pc. 85¼; Oostenrijk Met. 5 pc. 77 [illegible] id.

PARIJS, 1 Okt. Fransche 4½ pc. 91.25; 3 pc. 68.05; 4½ pc. Spanje 25¼; 3 pc. id. 37½; Fr. O. Sp. 675; Rom. Leen. 86½.

MADRID, 1 Okt. 3 pc. Schuld 39.35, id. 1½ pc. 26.75.

LONDEN, 1 Okt. Cons. 90⅞; Spanje buit. 3 pc. —; id. 1½ pc. 25¼; Rusl. 5 pc. 109; id. 4½ pc. 98½; Holl. 2½ pc. 64¼; Sard. 5 pc. 89½; Braz. 5 pc. 101; Peru 4½ pc. 78½; Grell. uitg. 5¼; id. werk. 21½; Mexiko 3 pc. 21½; Portugal 3 pc. 45½; Ecuador 13¾; Venezuela 31½; Wissel op Amst. —; Hamburg —.

WEENEN, 1 Okt. Met. 5 pc. 81⅞; Nationale 83⅞; Bank-Aktiën 979; Credit Anst. 214¼; Noord-Bahn akt. 176¾; O.-Fr. Spoorw. akt. 244¾; Saltzb. 160¼; Lomb. Venetiaansch 98¾; Wissel op Londen 10.40; Goud 8; Zilver 5.

BERLIJN, 1 Okt. 4½ pc. Pr. Staatsch. 99¼; 5 pc. Rusland 107¾; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 17¾; Amst. kort 140½; Hamb. 149⅞; Petersburg 101; Diskonto 5.

HAMBURG, 1 Okt. Spanje 3 pc. —; id. 1½ pc. 23⅞; Rusl. 5 pc. 103¼; 4½ pc. 92⅞; 3 pc. Mexikanen 8¾; Vereinsbank 100; Noord-Duits. bank 91; Wissel op Londen 3/m. —.—; id. kort —.—; Amst. —.—; Diskonto 6⅛.

FRANKFORT, 1 Okt. 5 pc. Met. 76⅞; 1½ pc. Spanje binnenl. 25; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m. —; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55⅜	Livorno	2/m.	*f* 39
»	zigt	» 56⅛	Napels		» 82½
Bordeaux	2/m.	» 55	Petersburg		» 1.75½
»	zigt	» 55⅞	Weenen	6/w.	» 33¼
Madrid	3/m.	» 238	Augsburg		» 35⅞
Cadix		» 240	Frankfort		» 99⅝
Seville		» 237	Hamburg	2/m.	» 34⅕
Bilbao		» 237	»	zigt	» 35½
Lissabon		» 401	Londen	2/m.	» 11.62½
Porto		» 40½	»	zigt	» 11.72½
Genua	2/m.	» 45½	Rotterdam		

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		30 SEPT. 4½ u. gebl.	1 OKT. 4½ u.		gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.	104½	104⅝		
Nederl. Bank	4				
Nederl., Werkel. Schuld à 2½ pCt.		63 9/16	63¼	» 63 9/16	63½
Dito Dito	3	76⅞	76⅞		
Dito Dito	4	97	97	» 97 1/16	97
Amortisatie-Syndikaat	3½	91¼	91¼		
Aand. Handel-Maatsch.	4½	152¼	152¼	» 152¼	152¼
dito — Contant			95	» 95¼	95
Oost-Ind. Leening	4½				
Aand. Holl. Spoorweg	4½				
Leening idem	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	100			
Maatschappij van Weld.	4½				
België, Cert. Adm. B. Bk.	2½				
Dito *Rothschild*	4½	52	52		
Frankrijk, Certifikaten	3				
Spanje, Obligatiën	1½	25 5/16	25¼	» 25 1/16	
Dito	3	42½	42 7/16	» 42½	
Dito Binnenlandsche	3	37½	37½	» 37 9/16	37½
Amortisable Schuld			6		
Bewijzen Coupon		5⅝	5⅝		
Portugal, Obligatiën	3	45½	45¼	» 45¼	45¼
Dito 1856	3	44⅛	44⅛		
Uitgestelde		26			
Rusl., Obl. bij *Hope en Co.*	5	104⅞	104⅞	» 104⅞	104⅞
Dito bij idem 1828/1829	5	104⅛			
Cert. bij idem 1831/1833	5	94½	94¼		
Dito bij idem 1840	4		86		
Dito bij *Stieglitz*	4	86			
Dito Nieuwe	4	85½			
Dito 5de Serie	5	99 15/16	99½	» 99 9/16	
Dito 1855, 6de Serie	5	100⅝	100 9/16	» 100⅝	
Dito Adm. te Hamburg	5	98½	98½		
Dito dito te Londen	5				
Dito dito dito	4½	96⅛			
Inschrijv. in Assignatiën	6	67⅛			
Certifikaten van dito	6		67⅛		
Spoorweg Aandeelen	5	76	76		
Polen, Aand. 1835, fl. 500					
Obligatiën	4 pCt.	80½	80¼	» 80¼	80½
Pruissen, Oblig.	4½				
Aandeelen 1854	3½				
Beijeren, Spoorweg Aandeelen			26½		
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5				
Dito dito	4	61⅞			
Dito Metalliek	5	74 5/16	74	» 74 5/16	74⅛
Dito Rente Amsterdam	5	86	85¾	» 86	86
Dito Nationale 1854	5	76	75 11/16	» 76 1/16	76
Dito dito	2½	38 9/16	38 9/16	» 38 9/16	
Weener Bankaktiën			1108	» 1111	
Dito Aand. fl. 250, 1839					
Dito dito » 250, 1854 4 pCt.			315		
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5				
Dito bij *Rotschild*	5				
Denemarken, Obl. te Lond.	5				
Dito	3				
Braz. Geldl. 1824 v. £ 100	5	98½	98½		
Dito 1839 van £ 100	5				
Dito 1843 » » 100	5				
Dito 1852	4½				
Sardinië	5				
Peru, Geldl. 1854	4½				
Dito te Parijs					
Ecuador, Oblig. 1855	1	13 7/16	13 7/16	» 13 5/16	
Venezuela, dito 6 pCt. thans	4½	27	29⅝		
Dito Uitgestelde	2		11⅝	» 11¾	
Grenada, Obligatiën	3	19⅝	19⅝	» 19½	
Dito Uitgestelde		5½	5 9/16	» 5⅝	
Mexiko, dito	3	19⅞	19 15/16	» 20	19 15/16
Nrd. Amer. Ph. *Hope en C.*, Lr. A	*f* 795		748	» 749	
Dito dito Lr. B	» 890			» 856	
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.				
Amerik. Bank-Aktiën					
Illinois Spoorw. Aandeelen		104	104		
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	86¾	87	» 87⅛	
Louisiana	5				
Grieken, Obl. Geldl. 1825	5	4⅝		» 4⅞	

Pruss. 55½, 56½, 56.

Vaste markt bij levendigen handel in oostenrijksche fondsen.

Koers van het Geld: Beleening 4½ pCt. Prolongatie 4½ pCt., Diskonto 5 pCt.

HANDELSBERIGTEN.

Per Overlandmail.

BATAVIA, 25 Julij.

INVOER.

Lijnwaden. Over het algemeen valt niets van eenig belang over Manufakturen te vermelden. Holl. ruwe en witte Calicots genoten weinig vraag, hetgeen in verband met eenige lage afdoeningen eene verbetering der prijzen belet. De verkoopen daarvan vonden gedurende deze maand tot de volgende prijzen plaats:

5/4 Ruwe *f* 4.15 à *f* 4.20. 5/4 Witte *f* 4.55 à *f* 4.65
6/4 » » 5.20 » » 5.30. 6/4 » » 5.45 » » 5.55
7/4 » » 5.55 » » 5.65. 7/4 » » 6.50 » » 6.60

op tijd en werd slechts weinig daartoe omgezet. 5/4 Ruwe blijven gedrukt en zijn veel voorhanden. Naar Engelsche gebleekte en ongebleekte Madapollams deed zich eenige vraag in de betere, de Hollandsche nabij komende soorten op. Hollandsche shirtings trekken meer attentie, vooral de 5/4 Ruwe en 6/4 Witte, waarvoor een kleine avans op de laatste noteeringen behaald werd. Engelsche Ruwe en Witte Shirtings verkeeren in eene aangename positie en werden tot iets hoogere prijzen afgedaan. Cambrics genieten minder vraag in de fijne soorten, terwijl ordinaire kwaliteit nu en dan tot de vorige noteeringen genomen werd. Jeans en Satteen zijn zonder verandering. Lappets zijn gezocht in de ordinaire en gekleurde soorten. Gadamasseerd Neteldoek ondervindt weinig vraag tot lage prijzen: de vorraden daarvan zijn vrij belangrijk te noemen. Oogjes, Tafel- en Servetgoed in een doen. Holl. Ruwe Drills zijn zeer gezocht doch weinig ter markt. Voor Amerikaansche werd *f* 9 te vergeefs geboden. Blaauwe Drills en Salempores trekken weel attentie tot de genoteerde prijzen. Oranje Callicots worden in Engelsch fabrikaat zeer laag losgelaten, waardoor de afzet der betere Hollandsche soorten belemmerd wordt. Adr. rood effen Katoen genoot meer vraag in de ordinaire Engl. kwaliteiten; doch zijn de hollandsche en Zwitsersche zonder kooplust. Naar Prints deed zich zeer weinig vraag voor, terwijl de markt door hooge aanbiedingen nog meer gedrukt wordt. De vorraden daarvan zijn zeer belangrijk en worden steeds door nieuwe aanvoeren vermeerderd, zoodat wij thans weinig of geen vooruitzigt op eene verbetering van het artikel hebben. Indx enluminés zonder veel attentie tot lage prijzen. Batik goederen zijn zeer gedrukt, terwijl groote partijen daarvan op vendutie opgeruimd werden, weshalve de tweede hand huiverig is inkoopen van eenig belang te doen. Weefgoederen zijn zonder verandering. Solid roode Matadama en Poetjoekpan Doeken trekken attentie tot de noteeringen en zijn niet veel voorradig. Mule Twist Nº. 40, waarvan eenige partijen ter markt kwamen werd tot stijgende prijzen van de hand gezet. Adr. rood Garen Nº. 28 gaat van *f* 250 à *f* 270 coulant af, andere nummers en inferieure soorten zonder attentie. Groen en oranje Garen is gezocht van *f* 150 à *f* 155, naar de kwaliteit. Moltons en Wollen Dekens in een doen. Lakens zonder vraag. Poldmisten goed geassorteerd werden *f* 68 verkocht. Vlaggendoek ontbreekt. [illegible] zijn aangenamer en zouden in goede kw. van *f* 35 à 38 [illegible]. Zweedsch IJzer is aangenamer tot de laatste noteeringen. Engelsch staaf, spijkers, platen en band ijzer met aanvoeren en zonder veel attentie. Zweedsch Staal is weinig voorhanden. Zink in rollen is schaarsch en haalde van *f* 30 à *f* 32, bij kleine partijtjes. Lood zonder verandering. Blik werd veel aangevoerd en is niet hooger af [illegible] te nemen. Bladkoper werd tot de laatste noteeringen afgedaan. Koperen Spijkers blijven gedrukt, terwijl IJzerendraad vraag tot de laatste noteeringen ondervinden.

Provisiën. Boter is ruim aan de markt en werd met *f* 14 en *f* 15,50 betaald. Daartoe genoot het artikel eenige vraag, toen eenige houders eenige kassen zonder reden à *f* 14,50 en *f* 14, loslieten, zoodat het thans moeijelijk of onmogelijk is de laatste noteeringen te behalen. Kaas werd veel aangevoerd, doch meestal in afwijkende soort. Bij de schaarschte aan goede kwaliteit werd daarvoor *f* 36, besteed. Edammen bedong *f* 40,50. Hammen met groote aanvoeren en niet hooger dan *f* 30 à [illegible] aan te nemen. Verduurzaamde levensmiddelen zonder verandering. Azijn is zeer gedrukt. Olijfolie werd à *f* 11 afgedaan. Spek en Holl. vleesch zijn weinig ter markt. Amerik. dito met kleine voorraden en à *f* 45, afgedaan. Voor Amerik. Meel werd *f* 38, te vergeefs geboden. Van Triest had eene aanvoer van 1100 v. plaats.

Dranken. Bordeaux Wijn zonder verandering. Goede Madera haalde *f* 1400 p. pijp. Champagne en Rijnwijn zonder verbetering. Cognac in een doen, goede gebottelde haalde *f* [illegible] bij partijtjes, doch kan tot dezen prijs slechts weinig aangevoerd worden. Genever met weinig aftrek tot de laatste noteeringen. Engelsch Bier stationnair. Haantjes Bier op flesschen wordt met *f* 6,50 betaald. Op fust bedong het *f* 45, à 48. Seltserswater haalt *f* 12,50 [illegible] aanvoeren.

Diversen. Glaswerk blijft overvoerd. Aardewerk verkeert in eene aangename positie, doch zijn de prijzen zeer laag. Vensterglas is stil tot de laatste noteeringen. Waskaarsen zijn veel aan de markt en tot op *f* 15 terug gegaan. Linnen zakken zonder aanvoeren en nominaal. Bengaalsche zakken zonder verandering. Goede Valls zijn schaarsch. Lijnolie werd à *f* 16 losgelaten, doch zijn kelders van ruime inhoud wat hooger aan te nemen. Loodwit geniet veel vraag tot de laatste noteeringen. Menie zonder kooplust. Aangemaakte verwen in een doen. Zweedsche Teer met aanvoeren en à *f* 12 losgelaten. Voor Koolteer werd *f* 11 bedongen. Arak leggers zonder afdoeningen en niet hooger aan te nemen dan *f* 30.

UITVOER. — De omzettingen waren in alle artikelen zeer beperkt. De bijna volstrekte onmogelijkheid ter plaatsing van wissel op Europa, heeft de uitvoering van belangrijke orders belet. Die moeijelijkheid om wissel te plaatsen heeft een alle sinds natuurlijke oorzaak. De marktprijs der meeste artikelen van uitvoer, is in de laatste jaren allengs zoodanig gestegen, dat de waarde der Uitvoeren bijna het dubbelde van vroeger bedraagt. De waarde der Invoeren, vooral van manufakturen, die hoofdtak van den Invoerhandel, is daarentegen merkelijk verminderd, zoodat het bedrag onzer Uitvoeren nagenoeg het dubbelde onzer Invoeren bedraagt. Door uitzendingen herwaarts

van spetie is onzes inziens alleen het evenwigt te herstellen; en zullen de operatiën in produkten dan ook waarschijnlijk voortdurend belemmerd blijven, tot dat van uit Europa belangrijke montanten zullen zijn aangevoerd; daar bijna niemand in de tegenwoordige gesteldheid van zaken tot nieuwe inkoopen durft overgaan, bij de belangrijke niet te plaatsen sommen, die in portefeuille liggen. Dit maakt dat enkele houders van produkten genoodzaakt zijn tot prijzen te realiseeren, waartoe zij anders niet zouden overgaan. De behoefte aan geld doet zich dan ook algemeen gevoelen; reeds in ons vorig berigt hebben wij gemeld, dat de Javasche Bank haar rentestandaart had verhoogd op 9 pCt. Papier op langer termijn dan 100 dagen is bij partikulieren moeijelijk tot 10 pCt. rente te discompteeren.

Arak. Zonder afdoeningen. Onze notering is nominaal.

Curcuma. Geniet veel vraag. Kleine partijen die ter markt kwamen, vonden gretig koopers a *f* 12.

Gom Benzoin. In dit artikel hebben te Padang groote omzettingen plaats gehad door vraag voor den Archipel en werd aldaar besteed voor 1ste soort *f* 100, voor 2de soort *f* 50, en voor 3de soort *f* 22.

Gom Dammar. Hierin werden ons bekend de afdoening van ruim 308 pikols puike kwaliteit a *f* 20 en eenige partijtjes ordinaire kwaliteit a *f* 30.

Gom Elastiek. Kort na het vertrek der vorige mail werden eenige kleine aanvoeren a *f* 39 genomen; thans wordt op *f* 41 geh.

Buffelhuiden. 650 ps. Bataviasche werden a *f* 5 en 400 ps. Cheribonsche a *f* 4,50 gekocht.

Indigo. In weerwil der aanhoudende droogte en daardoor veroorzaakte vrees voor mislukking van het volgend gewas, gepaard met de zoo ongunstige berigten per jongste mail over het gewas uit Bengalen ontvangen, hebben de fabrikanten losgelaten a *f* 4,20, tot welken prijs dan ook alles grif van de markt wordt genomen. De oorzaak waardoor houders handelbaarder zijn, is mede gelegen in de schaarste van het geld te Samarang, zijnde aldaar zelfs wissel op Nederland tegen de gekochte Indigo afgegeven a 106½ pCt.

Java Koffij. De kleinigheden die te Samarang ter markt komen, werden grif ter markt genomen, de afdoeningen aldaar aan ons bekend, zijn 800 pikols gewone bereiding a *f* 36 en 300 pikols West-Indië bereiding a *f* 38. Padang Koffij. Voor aankomst der mail werden hier ter plaatse uit de gouvernementsveiling 200 pikol overgedaan a *f* 38; voor 400 pikols, die aan de markt zijn, wordt *f* 40 gevraagd. De voortdurende droogte werkt nadeelig op de tweede bloei.

Peper. Zwarte 400 pikols Lampong werden a *f* 22 en 50 pikols Benkoelen a *f* 23,50 genomen, terwijl een partijtje van 55 pikols witte Peper a *f* 46 koopers vond.

Rijst. Door volstrekt gebrek aan scheepsruimte, kan aan de vraag voor China niet worden voldaan, en zijn daardoor de omzettingen niet noemenswaard. 500 koyangs Carga werden afgedaan van *f* 125 tot *f* 130 en 250 koyangs ordinair Java van *f* 140 tot *f* 145, thans wordt aangeboden ordinair Java a *f* 155 en *f* 140 en Carga a *f* 105 en *f* 115.

Kadradghout. Kleinigheden grootendeels Wortelhout zijn afgedaan a *f* 5,50.

Sapanhout. De aangevoerde partijen zijn inferieur en meestal Wortelhout, waarvoor grif *f* 5,25 wordt besteed; uitgezochte [illegible] *f* 6 en *f* 6,25 betaald.

Suiker. [illegible] op dit artikel werkt de aanhoudende droogte voortdurend schadelijk. Verscheiden najaarstuinen in Krawang en de ommelanden van Batavia sterven reeds uit en zullen in geenszins de helft van de raming opleveren. De omzettingen waren intusschen sinds ons laatste berigt niet noemenswaard; hier ter plaats werden 2500 pikol a *f* 25, en te Soerabaija 1700 picol à *f* 25.75 dadelijke levering afgedaan. De oorzaak dezer beperkte transaktiës hebben wij bereids hierboven aangestipt. Van de overige uitvoer-artikelen hebben wij niets bijzonders te berigten.

Wisselkoers. Op Nederland 105 pCt. zonder eenige afdoening van belang, te Soerabaija is afgegeven a 105¼ pCt. en te Samarang 106½ pCt. De Faktorij houdt haar koers op 104 pCt. op Engel. 6 m. n. z. *f* 10⅞ op China *f* 2,70 en op Singapore *f* 2,75.

Specie is gezocht; oude ducaten *f* 7, nieuw *f* 5,97½. Souvereigns betaald met *f* 12,25. Doebloenen *f* 40. Tien Guldens *f* 10,30. Pillaar Dollars niet voor handen. Mexicaansche *f* 2,75. De overige munt species zonder verandering.

P. S. Van Soerabaya wordt getelegrafeerd, dat er een bod is gedaan voor 6 volgende Suikeroogsten aan een fabrikant te Passoeroeang om aldaar te leveren, en wel de oogst 1858 a *f* 21, en de 5 volgende jaren a *f* 18, terwijl aan een anderen fabrikant om te Soerabaya te leveren is geboden voor oogst 1858 *f* 19 voor oogst 1859 [illegible] en voor de volgende 8 jaren *f* 17 met jaarlijksch voorschot [illegible] pCt.

AMSTERDAM, 1 Oktober.

De heden door de Nederlandsche Handel-Maatschappij te Rotterdam gehoudene veiling, bestaande uit:

546/2 en /4 kisten JAVA INDIGO,
185 „ COCHENILLE,

is als volgt afgeloopen.

kn. kleine	BESCHRIJVING.	Waarde volgens de laatste veiling Cents.	Afloop Veiling Rotterd. 1 Okt.
164	Ongelijk, schraal middel violet, met minder	440 a 520	540 a 610
233	Bengaal trant, middel violet en middel rood violet, met bruin en minder	525 „ 570	590 „ 645
8	Bengaal trant, goed midd, rood violet	575 „ 600	665 „ [illegible]
3	Bengaal trant, goed violet en goed rood viol. fijn gel.	610 „ 620	700 „
52	Java trant, redel. zacht donker viol. en donk. rood viol., enk. met minder	550 „ 580	635 „ 705
[illegible]	Stijf dof donker midd. viol. na 't br., 1 ps. ord.	480 „ 500	595 „ 600
[illegible]	[illegible] Beng. tr., ong. b. violet, en [illegible] rood viol. met mind.	370 „ 460	450 „ 500
[illegible]	[illegible] Bengaal trant, hard bruin [illegible] gevuurd, ong.	350 „ 360	440 „
[illegible]	[illegible]	— „ —	365 „ 605

De besteedde [illegible] beschouwen wij weinig te verschillen met die op de ll. Dingsdag alhier gehoudene veiling betaald, over het algemeen echter iets hooger.

De hooge soorten bragten bepaald meer dan Amsterdammer cours op, zoodat de verhouding tegen Mei ll. voor beide veilingen is:

Op de ordinaire	kw. v.	400 c. en daarond.	70 a 100 c. hoog.
„ „ ordinair middel	„ „	420 a 500 c.	60 „ 80 „ „
„ „ midd. en g. midd.	„ „	520 „ 550 „	80 „ 100 „ „
„ „ fijn middel	„ „	560 „ 590 „	80 „ 100 „ „
„ „ fijn en zeer fijne	„ „	595 c. en daarbov.	80 „ 100 „ „

De 135 Kisten Cochenille zijn mede alle verkocht:

Monst. N°. 2.	122 kist.	Eerste soort	240 a 250	265 a 280
„ „ 2*.	1 „	dito	265 „ 270	290 „
„ „ 3.	.. „	dito	245 „ 265	— „ —
„ „ 4.	2 „	dito	245 „ 250	265 „ 285
„ „ 8.	.. „	Tweede soort	215 „ 235	— „ —
„ „ 8*.	2 „	dito	233 „ 240	260 „
„ „ 9.	1 „	dito	215 „ —	255 „
„ „ 14.	1 „	Zaccatille	260 „ 300	380 „
„ „ 16.	1 „	Uitschot	170 „ 180	160 „
„ „ BS.	5 „	BS.	„	235 „ 265

Totaal 135 kist.

De besteedde prijzen zijn gelijk aan die op ll. Dingsdag *alhier* betaald, zoodat de verhouding *tegen* Mei ll. voor beide veilingen is:

Voor de 1e soort 15 a 20 cs. hooger.
„ „ 2e „ 10 „ 20 cs.
„ „ Zaccatille pari „ 5 cs.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 1 Okt. Tarwe. 145/2 ℔ Archangel *f* 198 bij partij. — Gerst. 137/2 ℔ Manheimer *f* 225, 227.

DELFT, 1 Okt. Heden zijn de prijzen der Boter alhier geweest: eerste kwaliteit *f* 63 a 64½; tweede dito *f*. 57 a 62.

SCHIEDAM, 1 Okt. Rogge verkocht: 140/2 ℔ Kunda *f* 240 6/w.; 152/2 ℔ gedr. Rostock *f* 242 6/w. — Moutwijn *f* 20,50; Jenever *f* 26; Amst. Proef *f* 27,25, per ned. vat zonder fust, zonder de belasting; Spoeling *f* 0.70 per ketel.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN

Metalliek . . .	*f* 28,30	a —	Pruissische . .	*f* 34⅝	a —
Napelsche . . .	—,—	„ —	Spaansche . .	—,—	„ —
Div. in £St. .	11,62½	„ —	Hamb. Russ. .	33½	„ —
Eng. Russen .	11,67½	„ —	Russ. in Z. R.	3[illegible]	„ —
Fransche . . .	55⅝	„ —	„ in Assi.	36½	„ —
Belgische . . .	55⅝	„ —	Pools. „ Fl.	27½	„ —

Nationale Metalliek *f* 29.75. Buitenl. Spanje *f* 55⅝ per Fr. 120.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à *f* 10 per Stuk	*f* 9,80	à 9,90
Oude Gerande Dukaten	„ 5,55	„ 5,65
Wigtige Souvereinen	„ [illegible]	„ 11,85
„ Pistolen	„ 9,65	„ 9,75
Stukken van 20 Francs	„ 9,35	„ 9,45

Baren Goud en Specien à *f* 1442,60 per Ned. ℔ fijn 11¼ a 11⅝ pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters . . . per Stuk	*f* 2,55	à 2,60
Stukken van 5 Francs	„ 2,33	„ 2,36
Brabandsche Kroonen	„ 2,65	„ 2,70
Fransche	„ 2,70	„ 2,75
Pruissische Daalders	„ 1,75	„ 1,78
Zilver 1000 à 980	*f* —,—	„ —,—
„ 900 „ 700	„ 104,50	„ 105,—

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 30 Sept. Muller, Christiaan Huygens, Soerabaya. - Dekker, Komeet, Curaçao.

UITGEZEILD:

TEXEL, 30 Sept. Jonker, Tasmania, Padang. - Kerkstra, Nijverheid, en Schaap, Zaanstroom, beide Batavia. - Van Sloten, Caspar de Robles, Suriname. - Dik, Apollo's, Livorno. - Ouwehand, de Hoop, Lissabon.

HELVOET, 30 Sept. Breuning, Stad Gouda, Batavia. - Van der Velden, Riga, Curaçao. - Meijer, Duisburg, New-York.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 25 September, vertrokken naar:

Keulen.	A. Linkowitz, Cöln N°. 12.
Keulen.	J. Dormohlen, Patientia.
Duisburg.	W. Stempel, Mercuur.
Dusseldorp.	A. Deinum, Stad Amsterdam.
Mannheim.	F. Sandhövel, de Rijn.

Rijnhoogte ARNHEM, 1 Okt. 5 p. 3 duim.
KEULEN, 29 „ 4 vt. 2½

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O.Z. HEEREN-LOGEMENT.

Op Maandag 5 Oktober, 's avonds ten vijf ure.

1. Huis, Achterhuis, Tuin en Erve, Keizersgracht, CC 724. — 2. Huis en Erve, Leidschegracht, HH 12. — 3. Huis, Achterhuis, Tuin en Erve, Keizersgracht, CC 718. — 4. Huis en Erve, Rokin, E 149. — 5. Dito, Singel, X 22. — 6. Huis, Achterhuis en Erve, Binnen-Visscherstraat, TT 332. — 7. Huis, twee Achterhuizen en Erve, Willemstraat, QQ 615 à 617. — 8. Twee Huizen en Erve, tweede Jonkerdwarsstraat, N 341 en 342. — 9. Huis en Erve, Jonkerstraat, N 113. — 10. Vijf Huizen [illegible] en Erven, Roeterseiland, W 112 à 116. — 11. Huis, Achterhuis en Erve, Elandsgracht, GG 146. — 12. Huis, Tuin en Erve, Haarlemmerdijk, UU 235. — 13. Huis en Erve, Keizersstraat, O 118. — 14. Twee Huizen, Tuin en Erve, eerste Weteringdwarsstraat, BB 337 en 336. — 15. Huis, Achterhuis en Erve, Anjeliersgracht, OO 657. — 16. Huis en Erve, O. Z. Voorburgwal, A 224. — 17. Twee Huizen en Erven, Midden-Klooster, D 192. — 18. Twee Huizen, Tuinen en Erven, eerste Weteringdwarsstraat, BB 329 en 330. — 19. Huis, Tuin en Erve, als voren, BB 343.

Advertentiën.

Mijne Echtgenoote, MARIA ISABELLA HUBERTINA BORGEE, verloste heden ontijdig van een *ZOON.*

P. BORGHOLS Hzn.

AMSTERDAM, 2 October 1857.

Eenige en algemeene kennisgeving aan familie, vrienden en bekenden, zoo binnen als buiten deze stad.

(3701)

(3702) Heden beviel voorspoedig van eene *DOCHTER*, MARIA ANNA VOLMARY, Echtgenoot van

H. P. VAN DIJK.

AMSTERDAM, 2 October 1857.

(3700) Het Dochtertje in wier geboorte wij ons den 10den dezer mogten verheugen, werd ons heden door den dood ontrukt.

AMERSFOORT, 30 September 1857.

C. HAFKENSCHEID.
C. H. HAFKENSCHEID,
JANSEN.

Wordt gevraagd in het Aartsbisschoppelijk Seminarie te Culemborg, een **Jong Mensch**, bekwaam om aan eerstbeginnenden in Piano en Zang onderwijs te geven. Brieven *franco.* (3698)

(3699) Op eene **Kost- en Dagschool** in Gelderland, verlangt men een **R. K. HULPONDERWIJZER** van den 3den Rang, in staat de Fransche Taal te onderwijzen en behoorlijk les op Piano te geven. Adres *franco* onder Lett. D. aan den Boekhandelaar N. VERMEULEN, te Arnhem. (3699)

BOEKHANDEL VAN C. L. VAN LANGENHUYSEN.

voor Ouders, Onderwijzers en wie verder met de opvoeding der jeugd belast zijn:

Dr. J. A. STAPF'S **Opvoedingsleer, in den geest der Katholieke Kerk.** Naar de derde Hoogduitsche uitgave, vrij bewerkt en met aanteekeningen verrijkt, door [illegible] Deken en Pastoor te Arnhem, voorzien van eene aanprijzende voorrekening. Een boekdeel in gr. 8° van ruim 350 bladz. Prijs *f* 1.80 in plaats van *f* 2.60.

Dit werk behoeft geene aanprijzing bij hen, die den Schrijver en Vertaler kennen. De Hollandsche uitgave is vooral daarom meer aan te bevelen, wijl die door den Vertaler met belangrijke Aanteekeningen voorzien en naar de behoefte van ons land is ingerigt. Uit eene korte opgaaf van den inhoud des werks, zal men er beter over kunnen oordeelen:

Over 's menschen bestemming, de menschheid zoo als zij zijn moet en zoo als zij is. — Wat is opvoeding? zij moet godsdienstig zijn. — Wie is geschikt voor de opvoeding? zij is eene wetenschap en eene kunst, nuttig en noodzakelijk. — De belangrijkheid der bepaalde vormleer. — De opvoeding zij algemeen, harmonisch, overeenkomstig de bijzondere geaardheid des kinds; zij moet vroeg begonnen worden, doch overeenkomstig zijn met der kinderen leeftijd. — De opvoeding zij trapsgewijze en grondig, zij wordt bevorderd door voortgezette oefening en leiding der jeugdige krachten; door opgeruimdheid bij de kinderen te bewaren en hen behoorlijk bezig te houden; de hoofdzaak blijft altijd kinderlijke godvruchtigheid. — Verwijdering van gevaarlijke voorwerpen, waarschuwingen, bedreigingen en straffen. — Ontdekking en genezing van sommige gebreken. — Aanleiding tot verdere zelfontwikkeling.

Bijzondere Opvoedingsleer. Ontwikkeling des Ligchaams.

Nut der natuurlijke opvoeding. — Grondslag — Behoeding voor gevaren. — Middel tegen het verwennen en vertroetelen. — Verstandige harding. — Zuivere lucht. — Gezond voedsel. — Kleeding. — Woning. — Zindelijkheid. — Beweging en rust. — Gymnastische oefeningen. Een woord over industrie- of werkscholen; gebruik der voeten; vorming der zintuigen en de spraakwerktuigen; uitwendige vorm des ligchaams; genezing van natuurlijke gebreken, enz.

Vorming der intellectueele vermogens.

Verdeeling der geestvermogens. — Omvang en gewigt der intellectueele vermogens. — Algemeene wenken betrekkelijk de intellectueele vorming. — Positive vormleer. — Trapsgewijze ontwikkeling der geestvermogens. — Vorming van het uit- en inwendige aanschouwingsvermogen. — Vorming des verstands, van het voordeel, der rede, van het geheugen. — Grenzen en maatregelen van voorzigtigheid, enz. enz. Voorts wordt nog breedvoerig behandeld: de vorming van het gevoel en begeervermogen, te veel om te noemen. — Hoe de zedelijkheid der kinderen middellijk, hoe regtstreeks en onmiddellijk kan bevorderd worden; hoe de kweekeling van zijne zedelijke gebreken kan genezen worden; hoe er op den leerling moet gewerkt worden, opdat hij bij zijne intrede in de wereld zelf aan zijne verdere ontwikkeling en vorming trachte werkzaam te zijn. — Over het onderwijs. — Keus der leerstof. — Over den vorm van het onderwijs. — Over de voornaamste middelen tot verdere ontwikkeling en eigene vorming der leerlingen. — Over de verkeering met menschen — [illegible] tuur, enz.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.